

Biologische aardappeltelers op bezoek bij Miedema

Aanaardkap nog onbemind

Negentig procent van de pootmachines die Miedema bouwt, wordt geleverd met een aanaardkap. Alleen in thuisland Nederland lopen telers er nog niet warm voor. Een groep biologische telers reisde af naar Friesland voor een inhoudelijke discussie over de voors en tegens van directe rugopbouw.

Onbekend maakt onbemind. Dat lijkt ook te gelden voor het poten en aanaarden van aardappelen in één werkgang. Nadat biologisch DLV-adviseur Christoffel den Herder de leden van de noordelijke studiegroep Biolmpuls had uitgenodigd voor een bijeenkomst over dit onderwerp, ontstond er een levendige emaildiscussie. De meeste telers toonden zich kritisch over directe rugopbouw. De grote eindruggen zouden minder snel opwarmen dan de kleine pootruggetjes. Daarnaast mis je de gelegenheid om het onkruid een klap te geven bij het aanaarden

en duurt het langer voordat je kunt beginnen met poten omdat de grond tot op een grotere diepte beekwaam moet zijn.

Helaas moet Den Herder constateren dat voor sommige telers hiermee de kous af is, want de opkomst is vandaag niet groot. Zes Biolmpuls-telers zijn naar Friesland gekomen voor een bezoek aan machinefabrikant Miedema in Winsum. Een logische plek om eens door te praten over directe rugopbouw, want Miedema timmert flink aan de weg met zijn alles-in-een-machine. Het bedrijf gelooft in de voordelen van de werkwijze en is ook

dit voorjaar weer op promotietour met een demomachine, zodat telers het resultaat op hun eigen grond kunnen beoordelen.

Zolder

De bijeenkomst begint met een bedrijfspresentatie op de zolder van de boerderij waarin Lyckele Miedema in 1940 zijn fabriekje voor platte wagens begon. Nu is het een ontvangstruimte voor groepen. Hoewel de telers komen om te praten over rugopbouw, luisteren ze aandachtig naar het verhaal van

Deelnemers

marketingmanager Guido Mangnus. Die weet allang dat hij bij akkerbouwers niet hoeft aan te komen met een promopraatje, maar een uiteenzetting van hoe het bedrijf aankijkt tegen de aardappelsector en hoe het de productie van machines efficiënter heeft gemaakt, dat spreekt aan. Ook een kijkje in de productiehallen spreekt tot de verbeelding. Van ijzerontvangst en lassen tot het spuiten en afmonteren, kunnen de telers vandaag de 'geboorte' van een nieuwe serie pootmachines volgen. Stuk voor stuk zijn ze uitgerust met, of voorbereid op, een aanaardkap. Mangnus: „Wij maken geen onderscheid meer, want negentig procent van de klanten bestelt een pootmachine met aanaardkap. Alleen in Nederland willen telers er nog niet aan.“ En dat verbaast hem.

Afgemetseld

Een van de belangrijkste voordelen van direct aanaarden is volgens Mangnus de betere vochtthuishouding in de rug. „Wat ik regelmatig zie, is dat er met te veel pk's te intensief bewerkt wordt. Met de frees kun je iedere grond dwingen. Het begint al bij het poten. Een trekker van 200 pk met cvt-transmissie krijgt de grond overal los. Dat gewicht rijdt echter wel over kwetsbare grond. Daarna wordt de aangereiden grond met geweld weer losgemaakt door de rijenfrees. Als er dan te langzaam gereden wordt, komen de ruggen er vervolgens als stof bij te liggen. Die strak afgemetselde ruggen lijken wel mooi, maar het gevaar op slemp wordt groter. Misschien draagt dat ook wel bij aan bacterieziek.“

DLV-man Den Herder wijst op dit punt ook op de relatie met 'groen'. Doordat er minder zuurstof in de rug zit, gaan de aardappelen op zoek naar de buitenkant van de rug. Hiermee neemt de kans op groene aardappelen toe. Het minder fijn slaan van de grond kan even wennen zijn, weet Mangnus. „Wanneer je de rug direct opbouwt, dan is het eindresultaat soms minder strak. De ruggen liggen er over het algemeen iets grover bij. Als er iets mis is met de structuur dan zie je dat duidelijker terug. Het begint daarom met goed ploegwerk en een goede zorg voor de bodem.“

Achterstand

Volgens Mangnus moet een 150 pk trekker het werk kunnen doen bij het poten en aanaarden

in een werkgang. Dit vraagt om geduld, want de grond moet dieper zijn opgedroogd dan wanneer er alleen pootruggetjes worden gemaakt. Soms lukt het niet om direct in de ploegsnee te poten, is de ervaring van Mangnus. Dan kan een lichte voorbewerking helpen om de grond een beetje te laten indrogen.

Volgens de Miedema-man is er zo'n 12 tot 15 centimeter losse grond nodig. Dat vinden de biologische telers best diep voor de kwetsbare voorjaarsgrond. Aan de andere kant moeten ze ook maar geluk hebben dat de omstandigheden goed zijn tijdens het aanaarden bij doorkomst; op een gegeven moment zal de rug er toch op moeten. Aanaarden bij doorkomst heeft volgens Den Herder bovendien als nadeel dat de planten op achterstand worden gezet. „Vlak voor doorkomst begint de plant al met het vormen van de eerste bladeren. Als er dan een nieuwe laag grond op legt, geeft dit groeivertraging. Dit is erg ongewenst in de biologische teelt. Alles moet erop gericht zijn de teelt zo vroeg mogelijk te maken om bij uitbraak van phytophthora al voldoende opbrengst te hebben.“

Opwarmen

Wat Mangnus vaak als tegenargument te horen krijgt, is dat de kleinere pootruggen sneller opwarmen. Hierdoor zou de aardappel zich sneller ontwikkelen, waardoor rhizoctonia minder kans krijgt. Volgens Mangnus is dat maar ten dele waar. „Als je direct ruggen opbouwt, vergroot je het grondoppervlak. De grond warmt hierdoor juist sneller op. Wel is het zo dat je goed uitgangsmateriaal moet gebruiken: een gezonde knol van voldoende formaat. Anders loop je kans op onderzeeërs. Wie ondiep plant, moet later een enorme rug opfrozen om voldoende groeiruimte te creëren. Dat lijkt dan heel wat, maar het gaat uiteindelijk niet om de omtrek van de rug maar om hoeveel grond er boven de knol zit.“

Biologisch akkerbouwer Wridzer Bakker uit Munnikezijl kan zich wel vinden in het idee van directe rugopbouw. Maar hij betwijfelt of het systeem robuust genoeg is. „In een droog voorjaar zie ik het helemaal zitten. Ik geloof meteen dat het voor de vochtvoorziening beter is. De vraag is alleen: wat doe je in een nat voorjaar? Dan wil je, zodra het wil, de aardappelen er toch in doen.“ ▶

Erwin Westers,
Hornhuizen

'Ik denk dat het past bij minimale grondbewerking'

Ad Remijn,
Lelystad

'Ik wil de knol exact in het midden van de rug'

Wridzer Bakker,
Munnikezijl

'In een droog voorjaar zie ik het helemaal zitten'

Philip Kramer,
Munnikezijl

'We gaan het uitproberen'

Serie studieclubs

Samen weet je meer dan alleen. De Nederlandse akkerbouwer schuwt er niet voor om zijn kennis te delen met collega's om teelten op een hoger plan te brengen. In studieclubverband komen de cijfers op tafel, worden elkaars bedrijven bezocht of helpen externe deskundigen bij het beantwoorden van vragen. AkkerMagazine brengt een aantal akkerbouwstudieclubs in beeld, van de traditionele akkerbouwgewassen tot grove groenten en van teeltechniek tot economie. In 2012 vindt u in iedere uitgave een verslag van een bijeenkomst. Deze keer: de BioImpuls studiegroep Noord-Nederland.

Gaan alle boeren nu anders boeren?

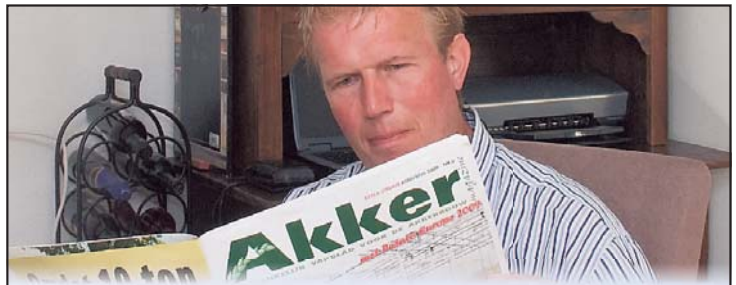
Pireco is de naam voor biologische producten voor de biologische én de reguliere landbouw. Pireco heeft producten voor akkerbouw, boomteelt, veeteelt en groente- en fruitteelt.

Informatie en verkoop
Pireco producten worden verkocht via de lokale handelsbedrijven. Profyto (www.profyto.nl) is verantwoordelijk voor de landelijke verkoop en de distributie.

Kijk op www.pireco.nl

Gewasverzorging voor elke teler!

PIRECO®

Akker magazine, hét landelijk, onafhankelijke allround vakblad voor akkerbouwers en vollegrondsgroentetelers.

Akker

ONAFHANKELIJK VAKBLAD VOOR DE AKKERBOUW

Vraag vrijblijvend offerte voor adverteerders

Informatie:

Tel.: 0314 - 68 44 48 Fax: 0314 - 68 20 08
offerte@akkermagazine.nl www.akkermagazine.nl

Verschijndata 2012 (onder voorbehoud)

- 19 mei
- 15 september
- 15 december
- 16 juni
- 20 oktober
- 18 augustus
- 17 november

Sluitingstermijn advertenties: 10 dagen voor verschijnen.

YaraVita™

Tankmix™

Gratis app voor mengbaarheid

Met Tankmix™ kunt u informatie opzoeken over de mengbaarheid van YaraVita™ bladmeststoffen met gewasbeschermingsmiddelen. Dit geeft u meer gebruiksgemak en komt de gewasveiligheid ten goede. Tankmix™ is gratis toegankelijk voor iedereen en zorgt voor een betere planning van spuitschema's. Elke tankmixtest is uitgevoerd in onze laboratoria onder gecontroleerde omstandigheden volgens BS EN ISO 9001:2000 richtlijnen en geeft een indicatie voor de prestaties van elke gemaakte mix.

Bekijk mengbaarheid YaraVita™ producten

Meer gebruiksgemak

Minder risico op gewasschade

Gratis online beschikbaar en als app voor iPhone, Android en Blackberry

www.tankmix.com

AgroCentrum crop nutrients & adjuvants

Importeur: AgroCentrum B.V., Postbus 76, 4650 AB Steenberg, Nederland
Tel.: +31 (0)167-563 150, Fax: +31 (0)167-563 983, info@agrocentrum.nl, www.agrocentrum.nl

Biolmpuls studiegroep Noord-Nederland

Biolmpuls is een door het Ministerie van EL&I betaald project dat als doel heeft om de biologische aardappelketen in Nederland te versterken. De verkoop van biologische aardappelen blijft namelijk achter bij andere biologische producten. Biolmpuls richt zich deels op veredeling van nieuwe biologische rassen (van start gegaan in 2008) en deels op kennisuitwisseling (dat loopt van mei 2010 tot mei 2013). Aan de teeltzijde ligt de nadruk op het verbeteren van de kwaliteit en de oogstzekerheid. In regionale studiegroepen pakken telers verschillende thema's op. Zo kwam de groep in deze reportage eerder bij elkaar voor onder meer bijeenkomsten over bemesting en voorkiemen. De studiegroepen worden begeleid door DLV Plant en werken samen met Wageningen UR, het Louis Bolk Instituut en marktpartijen uit de aardappelketen.

Erwin Westers uit Hornhuizen vindt het niet erg om wat langer te wachten met poten. Hij ploegt zijn grond al vier jaar niet meer, waardoor de structuur merkbaar beter is geworden. Zijn grond droogt in het voorjaar sneller op, maar blijft wel langer koud. „Ik denk dat directe rugopbouw daarom goed past bij minimale grondbewerking.“

Midden van de rug

Ad Remijn ziet het direct aanaarden om een andere reden zitten. Hij is bedrijfsleider bij BV Erf in Lelystad, waar een flink areaal biologische pootaardappelen wordt geteeld. Het feit dat knollen altijd exact in het midden

van de rug komen, spreekt hem aan. „Dan kunnen we scherp schoffelen zonder dat we planten beschadigen. Want dat is funest, in verband met het versmeren van ziekten.“ Afgelopen jaren werkte BV Erf met RTK-GPS om de poters zo goed mogelijk in het midden van de rug te krijgen. Remijn vond dat nog niet nauwkeurig genoeg. Dit jaar wordt daarom niet alleen de trekker maar ook de frees via RTK op het rechte pad gehouden. Het wegvallen van aanaarden als onkruidbestrijdingsmaatregel vindt geen van de telers een bezwaar. In de gangbare teelt leidt het direct opbouwen van de rug vaak tot een keer extra spuiten. In de biologische teelt zal het schoffeltuig en de wiedege wat

eerder van stal gehaald moeten worden. Over het algemeen levert die bewerking geen problemen op.

De vraag is vooral of de voordelen die Mangnus noemt, voldoende zijn om de teeltwijze op de schop te nemen. Philip Kramer, bedrijfsleider op proefboerderij Kollumerwaard in Munnikezijl, gaat de proef op de som nemen. Vanuit Biolmpuls worden er dit jaar twee demovelden aangelegd, waarin de effecten van diverse momenten van rugopbouw worden beoordeeld. „Daarbij kijken we bijvoorbeeld ook in hoeverre er verschil te zien is tussen het systeem van Miedema of poten en direct aanfrezen met een traditionele ruggenfrees.“ ■

